

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 сант.

Директор А. ЈОВАНОВИЋ

БРОЈ 10 сант.

Страховити плодови

И мртви ће на крају проговорити

Садашњи велики европски рат дао је, у свом доста дугом трајању, врло много поузданог материјала за правилније, тачније и потпуније познавање појединих народа и држава. Он је, својим сагоревајућим огњем, уништио неприродне и вештачки наслагане слојеве око народних карактера и приказао их онакве какви су у истини: и по елементима њихове суштине, и по њиховој стварној вредности. И као што се злато у ватри познаје, тако су се, током овога рата, познали карактери зараћених и заинтересованих народа. При томе је, наравно, било и већих ила мањих изненађења. Тежина и обим њихов стоји у сразмери с величином ранијих заблуда. А заблуде су биле највеће у питањима познавања и оцене карактера и душевних особина бугарског народа. Ипак горчина садашње истине није већа од јачине страховитих обмана. Огуда се још и сада осећа непотпуност утицаја праве истине, ма да сами Бугари дају небројено примера и доказа о својој свирепости и безграничној својој покварености.

Дуго је свет стајао под утицајем бугарске незахвалности и беспримерне њихове издаје. У почетку је више полагао на своје заблуде, него на факта бугарске бесрамности. Зато је и веровао да је издаја резултат погрешне рачунице, а не зрео плод душевне покварености. Међутим, Бугари то тачно утврђују: они су извршили издају, јер њихова душа налази у томе ужасна следе. Тако бар тврди потпредседник њихова Собрња, Момчилов. А да то није празна реч доказују и његови ортаци и другови. „Наје Фраје Пресе“, у свом броју од 13. септембра, доноси интересантан допис из Софије. У њему се тврди: „Више догађаја, који су се одиграли код првих судара између Руса и Бугара, показаше како се дубоко укorenило мишљење, да ће се Бугари противити да пођу с оружаном песницом против својих некадашњих „ослободилаца“. Затим се изјављује: „Ова нада одбијена је крваво, и Руси су потпу-

но обавештени о осећајима и назорима Бугара“. А на завршетку се додаје: „Свуда су Руси добили добар одговор: Бугари су се бацили у највећем огорчењу на своје „ослободиоце““.

Да свет не би посумњао у тачност ових констатација, постарао се да их потврди и један чисти Татарин. Бугарски генералштабни пуковник, Марко Никифоров, у интервјуу са сарадником истог листа, изјавио је у име истине: „Било је много људи, који су до недавно држали, да је немогућа борба између Руса и Бугара, и који су сасвим друкчије представљали су срет „ослободених“ и „ослободилаца“. Ко је тако мислио, није разумевало.....“ Шта?... Можемо казати слободно: безграничну поквареност Бугара!

А ипак ово није све. Примери и докази нижу се један за другим у бесконачном континуитету покварености демонске душе бугарске. Навешћемо још један, редак и по дрскости и по нечувеној бестидности својој. Софијски „Дневник“, један од органа татарског племена, доноси, у свом броју од 4. септембра, ову белешку: „Највећи стид, а у исто време највеће национално непоштовање себе, што ми још трпимо, јесте у томе, што допуштамо да најугледнији булевари, пијаци и улице носе имена Дондукова, Ослободиоца, Игњатијева, Столетова, Паренцова и др., везана некада с историјом нашега ослобођења, а која су имена данас синоними најсрамнијег лупењачких апетита, које представљају хорде цара Николе.... Најлојалнији начин, на који ћемо изразити своје гнушање према ослободилачким апетитима хорда цара Николе, јесте да уклонимо испред очију имена представника руске помисли..., којима су названи наши најлепши булевари, пијаци и улице.... Сва имена, која нису наша, чисто бугарска, а која подсећају на наше духовно и политичко ослобођење, треба уклонити“.

Да ли има игде и да ли је икада било веће незахвалности и одвратније бестидности?! Прекрстили су руску цркву, умрљали су,

а можда су и порушили, споменик Цару Ослободиоцу, и сад хоће да униште све што их подсећа на њихово духовно и политичко ослобођење. И нека их, нека сва уклоне и униште! Чак и треба да униште. Кад сутра хероји Великога Цара Николе, потомци Руса, паљих за духовно и политичко ослобођење Бугара, ступе на земљиште незахвалне, бестидне и издајничке Бугарске и прокрстаре је уздуж и попречно, неће бар наћи ничега, што би их могло подсетити на погрешке предака, који су, ослобађајући Бугарску, и не хтејући сковати још један нож противу својих потомака. И тада ће им се, вероватно, јавити визија у најстрашнијој слици својој: стотинама хиљада руских костура, поломљених по пољима и кланцима Бугарске, полетеће у сусрет храбрим потомцима својим и цвокоћући зубима заванити: „Тешка нам је ова неблагоприятна, издајничка земља, а нама треба мира у нашем вечном боравишту. Заклињемо вас, децо, животима вашим, молимо вас пред Богом Свемогућим, да нам олакшате ове муке и обезбедите вечни починак. Ми смо ову земљу створили, а ви поправите нашу погрешку и ову неблагоприятну земљу до темеља уништите. Тиме ћете нам се најлепше одужити“!

Политичке вести

Атина. — Грчки принц Ђорђе приспео је из Енглеске у Париз. Вероватно да ће ускоро доћи у Атину.

Атина. — Сазнаје се да ће представници централних сила држати скоро једну конференцију. Конференција ће присуствовати Кајзер, Бетман Холвег, Фон Јагов и Бурјан.

Атина. — Буријан, аустро-угарски министар спољних послова, мисли да да оставку. Изгледа да ће га заменити Вакио бивши аустро-угарски посланик у Атини.

Страна штампа

Обнова сумаренског рата

«Њујорк Хералд»: «Блокада Њујорка и других пристаништа не сме се трети. Неутралност Сједињених Држава повређена је веома доласком сумарена U 53 у америчко пристаниште“.

«Њујорк Тајмс»: «Ситуација је пуна опасности. Један неправ-

мишлен акт, једна погрешка од стране сумарена, која би проузроковала смрт једног или више Американаца нагнали би нашу владу на акцију. Односи између две владе биле би прекинуте“.

«Алгемене Ханделсблад» (Амстердам): «Торпедовање «Бломерсдијка» је акт противан свима поморским законима. Ничим се не може правдати потопљење ове лађе. Наша влада мора протестовати енергично и добити одмах накнаду за претрпене губитке“.

«Пел Мел Газета»: «Јасно је да ми не можемо своју трговачку морину оставити на милост и немилост немачким пиратима ма у ком делу мора. Сједињене Државе морају ићи наредити обуставу таквих операција тамо где оне веле да имају нарочитих интереса или повући свој протест против контроле обала“.

Ратне операције

«Минхенер Најесте Нахрихтен»: «Извила је нова талијанска офанзива. Почине седма битка на Сочи. Талијани чине нападе, да пробију аустро мађарски фронт и да напредују ка Констанцевици, да би се дочепали новог дела пута за Трет“.

«Ивнин Пост»: «Немачка је сад неспособна да изведе ма какав велики удар. Добити у Ерделу чисто су локалне и немају никакав стратегијски значај“.

«Берлинер Тагеблат» (мајор Морат): «Англо-француска војска јача од нас у људима и у артиљерији потисла нас је за 15 км. на фронту од 45 км. Рачуни не доказују све. Бар овде се то види. Међутим, испитајмо тачно успех непријатељев. Он је добивен над одличним немачким трупама. Затим има нарочиту важност, јер му се Споразум од доласка Хинденбургова није нашао на овом фронту. Успех је психолошки важан“.

Грчка штампа

«Неа Елас»: Солун пре и после устанка.

У допису из Солуна даје се једна фина и искрена анализа душевног стања грчког официра у Солуну пре и после устанка.

До устанка, грчки се официри ретко виђали по центрима варошким, код «Флоке» и код «Беле Куле». Нису могли да поднесу погледи својих страних колега, који су овде дошли да бране грчку земљу од вековног непријатеља. Нити им се ко јављао, нити су се коме јављали. Били су постивени, осећали су да их страни официри презиру. Осећали су да су органи једне подле политике, али свој бол нису смели изражавати пред сваки јер међу њима је било неутрала-

ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ: Месечно 2 франка тромесечно 3 франка, годишње 36 франка

ЦЕНА ОПЛАСИМА:

Светли огласи 0.20 фран. од петитог реда, већи огласи по погодби. Новач се полате државне штењарне и дипломатске заслупеништине.

ЈЕСТ ИЗДАТИ СВАКИ ДАН ПО ПОДЛУ

Пошту сласти преко Краљ. Срп. Ген. Конзулације у Солуну

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЊАЈУ

Стал редакција Коломбо улица бр. 33 Salonique

Позелни бројеви се могу добити у Солуну код и земљица „Друштва грчке штампе“ ул. Ђурићкој бр. 5, близу главне поште.

ца, који су у ствари били гермаонофили и бугарофили. Девиза неутралаца била је: Доле рат! Али је питање да ли би тако викали кад би им се наредило: Напред на Англо-Гале!

У официрском дому владала је ледена хладноћа међу колегама. С тога се једно тридесетак официра, који су највише патили због овог несносног душевног стања, склањали и састајали по удаљеним, ексцентричним кафанама, где су се јадали. Оваквом се стању морао учинити крај, и то што пре!

И учини се. Устанак изби, и свакога стави на своје место. «Неутралци» пођоше пут Атине, да од ратне опасности сачувају своју скупочену кожу. Прави грчки официри останаху овде. Они сад поносито подигоше главу, не крију се више, већ слободно гледају у очи страним колегама, који их више не презиру и с којима се срдачно поздрављају. Они се сад грозничаво спремају за фронт, куда ће њих да спери срамоту са чела грчког народа. И, ако се живи врате, имаће времена да расправе рачуне са својим противницима.

«Манедонија»: Јуче је стигло из Атине 25 официра и 800 подофицира и војника који припадају атинској посади. Одушевљено дочекави, они су одмах распоређени по пуковима сереске и солунске дивизије, потпуно спремне за полазак на фронт. Додајемо да се очекује прилазак народном покрету још многих других крајева старе Грчке, те ће ускоро покрет располагати силом од 100—130,000 људи.

Пол-Луј

Српска офанзива

— Одјек у француској штампи —

«Матен»: „Српске операције, вођене на планинама Кајмакчалане и Старкова гроба, као и иза њих представљају потпуну победу. Наши Савезници нагнали су непријатеља у нагло бегство и очистили од њега цео овај планински предео тако, да су сад господари простора између Островског језера и Црне Реве.“

Ово напредовање Срба олакшаће знатно наше операције у Витошкој равници“.

«Пти Журнал»: „Гоњени од Срба Бугари су учинили скок од преко 10 км. ка Витољу. Помислио би човек, да они имају налог да заузму варош на јуриш.“

Српски хероји, некад изнурени, стигли су на Црну Раку и прелазе је на више места. Они располажу готово дивљом одлучношћу. Они су јединствени..“

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Француски коминике

Париз, 9. окт.

На фронту сев. од Соме одбијена су три снажна немачка противнапада са огромним губицима по непријатеља, који нас је хтео потиснути из села Саји Сајвезела.

Јужно од Соме одбијени су жестоки напади на наше нове положаје између Бијаша и Мезонета. Борба је била врло огорчена у пределу шуме Влез, где су Немци употребљавали запаљиве течности. Немци су одбијени на целом фронту са огромним губицима по њих.

У области Шолна Французи су постigli сјајан успех. Заузели смо шуме сев. од Шолна до средишне раскрснице, У току ове борбе заробљено је 250 војника.

На осталом фронту обична напонада.

Авијатика. — У борби са француским аеропланима 4 немачка апарата су јако оштећена и приморана да се спусте.

Претпрошле ноћи француске су ескадриле бациле 41 гранату од 120 кг. на станице Ниоа и Шолна и на један воз између Апили и Шоши. Исте ноћи друге ескадриле бациле су 79 граната од 120 кг. на немачке логоре у области Мезл и Слеза.

Солунски фронт. — На фронту Струме, арт. борба се наставља, али не тако интензивна због рђавог времена. Енглеска је флота бомбардовала бугарска утврђења јужно од Тахинског језера.

На завјутку Црне Реке српске су трупе постигле нове успехе код Чуке сев. од Скочивира. Према новим извештајима српске су трупе заплениле од Бугара 7 топова и велики ратни материјал. Број заробљеника износи 240 од којих су 24 немачка војника и 1 официр. На крајњем левом крилу јака артиљеријска борба.

Руски коминике

Петроград, 9. окт.

На западном фронту северно од Киселина води се огорчена борба.

Северно од Куропатники непријатељ огорчено напада наше положаје али без успеха.

Непријатељ такође напада са јаким снагама на наше положаје јужно од Свистелники. Борба још траје.

Јужно од Дорна Ватре непријатељ је предузео офанзиву и напада јако наше трупе.

Северно од брда Махун Телул наше су трупе предузеле офанзиву и заузеле једну серију непријатељских висова, заробивши врло много војника и запленивши 4 митраљеза.

У Персвији, наши одреди који су оперисали код Биджара близу кливца Дамбора, уништили су један велики транспортни караван. Запленили су велики број коња и оружја.

На фронту у Добруци, непријатељ је предузео офанзиву. Сви његови напади одбијени су са знатним губицима по њега.

У Црном Мору, код Бесфора, један наш сумарен потопио је једну турску лађу.

Италијански коминике

Рим, 9. окт.

Снег и јака магла омели су операције на фронту код Пасубије. Наше су трупе и поред ових незгода, имале успеха у зони Росте и заробили 34 војника и 1 официра.

На источним падинама великог Лагазом, поред великих тешкоћа услед јаког снега, успеле су да опколе један јак непријатељски положај и на бајонет заузму. Непријатељске су снаге потпуно уништене. Само 18 војника који су ту заробљени могли су се спасти смрти. Запленил је велики ратни материјал. На осталом фронту нашта значајније.

Румунски коминике

Букурешт, 9. окт.

На северном и северозападном фронту на сектору Брестили у долини Биститери наше су трупе потиснуле непријатеља ка граници. Код Трачеса јака артиљеријска ватра.

Код Бикача наше су трупе опколиле готово са свију страна један непријатељски одред. Заробиле су 500 војника, заплениле 2 топа, 5 митраљеза, муницију и ратни материјал. У долини Тропуса борба се наставља. Заробљено је ту 104 војника и 1 официр и запленила су 2 митраљеза. У долини Идула непријатељ је био одбијен претрпевши велике губитке. Наше трупе држе своје положаје. Непријатељ је нападао наше положаје између Ојгуза и Сланика али је био одбијен.

У долини Бизе-а наше су трупе биле приморане да се повуку ка Куза Сивули. Код Табла Бузи заробљено је доста војника и запленила су три митраљеза. Код Пределина и Предеала води се јака борба. У кливцу Бран јужно од Драгослајска одбили смо жучно непријатеља. С десне и с леве стране Олта воде се јаке борбе. У долини Јула операције се настављају а код Оршаве ситуација је непромењена.

На јужном фронту дуж Дунава обично пушкрање. У Добруци на целом фронту непријатељ силом напада. Ми смо били приморани да се повучемо у центру и на десном крилу.

Румунске операције

Лондон, 9. окт.

Вести, које се односе на румунске операције врло су задовољавајуће. Покушај армије генерала Фалкенхајна да форсира румунске кливце у Буковини и у близини Оршаве са свим су пропао. Румунска је војска дала отпора на целом фронту и задржала у деловима све дефанзивне линије.

Код Клаца близу Предеала, јужно од Брашова, румунске су трупе потиснуле непријатеља на север.

Борба у Галицији

Лондон, 9. окт.

Води се огорчена борба на аустро-немачком фронту северно од Халпца у Галицији.

Аустро-Немци јављају да су у тој области имали знатних успеха.

Јављају међутим из Петрограда да је железничка пруга која иде из Зиндасова под јаком ватром руске артиљерије и да је саобраћај непријатељски између Халича и Павова прекинут.

Аустро-немачка офанзива

Атина, 9. окт.

На сектору код Оршаве Аустро-Немци јако бомбардују румунске положаје. Они врше огорчене нападе на положаје код Велспруша и северно од Молдавије али без икакве наде на успех. Румуни се свуда победоносно одупиру.

Канада и рат

И наше читаоце вероватно ће заинтересовати шта све даје Канада за овај рат:

250.000 обучених војника већ су прељуб океан и боре се на

француском фронту, сто хиљада сад се вежбају и предузете су мере да се војна снага Канаде подигне до пола милиона људи. Али Канада учествује у рату и на друге начине. За прошлу буџетску годину, која се завршава 31. марта, у Енглеску је увезено намарница и других потреба за 463.000.000 долара, два пута више него до рата. Извоз за Русију увећао се пет пута, за Француску десет — и за Италију петнаест пута више, пошто је био пре рата.

Ове цифре показују значај учешћа Канада у рату.

За последње две године Канада је извозила намарница и робе, за рат потребе, у доларима:

за Енглеску	238 милиар.	500 мил.
» Франц.	1412	36
» Русију	1 1/2	6 1/2
» Италију	134	10 1/2

за Белгију, Србају, Јапан и Португалију 5 милиар. 1 и по мил.

Декларација Канаде у савезничке земље продази за ове две године суму од 4 милијарде франка.

Ситуација у Атини

— Француски аташе код грчког краља —

—

Атина, 9. окт.

Нетачно је да је генерал Бускије, војни аташе француског посланства у Атини, тражио предају ратног материјала и да је краљ то одбио као што то јављају страни дописници и глет „Неон Асти“.

Грчки је краљ јуче примио у аудијенцију генерала Бускија. Циљ овог пријема је да се објасни краљу како су савезнички разумели да се његови предлози учињени сер Елиоту, односно преноса војске у Тесалију и одласка распуштања класа резервиста, изврше.

Генерал Бускије је тражио од суверена да се савезницима да право да контролишу пренос муниције и ратног материјала, који ће се концентрисати у Тесалију, да би знали да је цео транспорт извршен. Генерал је завршио своју мисао: „пренесите ратни материјал онамо где желите, али ми треба да контролишемо тај пренос“.

Ова је изјава изненадила краља који је мислио да пренесе материјал без икакве контроле. Краљ се је наљутео и изјавио

да су ове мере предузете не да се осигура безбедност Сарајеве војска него да га оставе без одбранбених средстава против Венизелоса.

Погледа да је краљ усвојио предлог генерала Бускија. Ситуација је постала врло критична.

Двиас ће министар председник Ламброс разговарати са краљем да би донели једну одлуку по том питању.

Италијанска офанзива

Рим, 9. окт.

После једне потребне паузе, наше су трупе могле победоносно постићи оно што су желеле. Заузеле јако утврђеног положаја Деми-Дан код Пасубије је славни успех који су италијанске трупе постигле, имајући у виду да је у тој области тај положај најглавнији био. Деми-Дан је брдо које има 2.200 метара висине. С једне стране оно доминира истакнуте талијанске положаје а с друге аустријске утврђене линије. На брду је непријатељ имао доста топова и митраљеза.

За време офанзиве неколико алпинских одреда успели су да се помоћу конопца и пузањем, инсталирају на падинама брда и поред тога што је непријатељ њих са врха тукао артиљеријом.

Наше батерије почеле онда да јако бомбардују тај редут. Алпинци су онда на јуриш заузели аустријске ровове који су сви били уништени од дејства тешке артиљерије. Наше су трупе одбиле три очајна противнапада. Заузеле дакле, положаја Деми-Дана је од велике важности за даље операције.

Борба против канцелара

Протест саксонског ландтага

„Минхер Нојесте Нахрихтен“ објавиле су једну петицију саксонског ландтага уперену против канцелара. У њој се између осталог вели:

„Са страхом и немиром прате сви патриоти спољну политику немачке владе. Ова политика, која пре рата није ништа ваљала, сваког дана нам доноси разочарења веома опасна по царевину.“

„Што се тиче политике канцеларове она се оснива на нади, које се неће остварити. Наша влада рачуна на рат исцрп-

ФЕЛТОН

ПОД КИШОМ

Тај час већу никад заборавити. После седмодневног размишљања да ли да узмем летњиковци или шевро ципеле — реших се најзад на ово друго. Обишао сам све магацине са обућом и уверио сам се да је моја нога најчешћа у Русији и што је било за њу обуће све је распродато и најзад у једној радњи, случајно се нашао једне ципеле за мене. Калфа ми рече да их је поручио један немачки подошник — Немац.

Осетавиш добре плодове, које већ поче доносити борба за унутрашњом немштином, ја се веома обрадовах, навукох нове ципеле, платих (не сећам се колико сам платио, јер сам моментално оне-

мио кад ми је калфа рекао цену) и изашао сам из радње сав срећан и поносит.

Старе ципеле поклонио сам неком старом наставнику гимназије, који са сузим очима захваливаше и обећа да ће се за мене стално молити Богу. Пођох улицом. Пређох Невски проспект корачајући пажљиво и чувајући се да какав путник случајно не скочи с трамваја право на моје ноге ципеле и да их не згњечи својим чизмама. Из истог разлога клинито сам се и од аутомобила, кад би пролазили на тротоар. Кад сам наглазко на неко блато долазио ми је да скинем ципеле и да их притиснем на груди са материн-

ском љубављу.

Прошавши Михајловску улицу објашао сам сквер и упутио се Пинжнерској, нисам ни приметио како се изнад мене гомилају густе облаци. Сремала се огромна киша, која ме је убрзо и стигла. Да ли је киша знала да сам ја купио нове ципеле или је то било са свим случајно, тек она на један пут плусну без икакве припреме, као што се то обично дешава: најпре силан ветар, који скиде многу капу и поваља је мало по улицама да подсети људе о опасности, која се приближује.

Кад на једанпут севну муња необично силно, мени истовремено са још већом силином севну кроз главу мисао:

— Ципеле! Нове ципеле! Зар дође крај мојој машти! Крај!

Погледах горе. Никад небо нисам погледао са толико нево-

штовања као сада. Колико мржње! Колико исцрпене злобе бегаше у моме погледу!

Погледах око себе и видех да се нигде не могу склонити. Трг прваан. Доле по улицу журвла су нека чуда, то су биле женске, које су дигле на главу своје широке сукње. Тешке капљице весело су одскакале од калдрме и преговарали са камењем да их пропусте у своју територију. У овом бесном нападу кеба на земљу ја сам јасно осетио како је краљ Лир одиста био врло несрећан. Али сам се одмах горко насмејао. Какво упоређење... Та Лир је био у старим ципелима!

Шта је то? Да не бунијам? Далеко у дну улице, као при мекур, види се фјакер. К њему! Ама! На седишту се не види кочијаш.

Хладно размисљање овде ти ништа не помаже.

— Извоштак... Тако ти Бога!...

Кочијаш је дигао кров и спавао у колима. Затуривши главу, тешко је дисао и гласом проз нос увервао свет да се у њему није живот угасио. Ја га ухватих за руку.

— Пробудите се... Еј!... Слушајте! Слушај! Пробуди се! Ах, јако...

Кад је лено и ведро ја увек кажем кочијашима „вв.“ Али је провала облака спрала с мене лак европске цивилизације.

Ја управо нисам могао познати себе, али за строго анализу нисам имао довољно времена.

Осетавиш туђу руку на своме телу кочијаш се мргну.

— Кх, рекао је он.

да би победила. У народу велика огромно незадовољство, јер се од њега свакога дана траже нове жртве, а никакво побољшање није учињено у рђавој орга-

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Нови захтеви савезника.

Грчка агенција јавља да је генерал Бустје посетио јуче грчког краља и поднео следеће захтеве:

Савезници траже да се транспортују све трупе из Лариса у Атину и да се пренесе сав ратни материјал који је тамо концентрисан као и да се изврши општа демобилизација војске.

«Патрис» тврди да ће влада усвојити захтеве сила споразума. Антивенизелистичка штампа на против јавља да је краљ одбио извршење нових захтева споразума.

Грчко друштво у Америци.

Јављају из Њујорка да је грчка колонија у Америци основала једно друштво које ће провизорну владу помагати у финансијском погледу. Г. Венизелос је изабран за почасног председника.

За становништво у Јерменској.

Из Женеве јављају да је председник друштва за помоћ пострадалим Јерменима, г. Фаур, примио суму од 2040 франака од г-ђе Маскијан из Солуна. Ова ће се сума одмах испослати сиротном јерменском становништву.

Кајзер на фронту.

Према вестима из Женеве Кајзер је прекјуче у пратњи кронпринцезове обилазио део немачких трупа, које су се бориле пред Верденом.

Америка за Французе.

У Вашингтону основано је друштво за помагане француске сирочице. Досад је од прелога прикупљена огромна сума. Предвиђени трошкови за помоћ достижу огромну цифру од 800 милиона франака.

Почасна сабља.

Јављају из Атине да је принц Валдемар сивовац Кајзера, отпутовао за Цариград да преда Султану Мехмеду V, од стране Вилхелма II, почасну сабљу.

Савезници у Старој Грчкој.

Шеф контроле забранио је да се одавиљу животне намирнице

низација исхране становништва.

Ова петиција потписује се у целој Саксонској и упутиће се потом немачкој влади.

за војску у Тесалију.

Француско-талијанске патроле непрестано крстаре по улицама у Пиреу.

Енглеска признаје провизорну грчку владу.

Из Атине јављају да је енглески консул у Канеји посетио Циријмокоса главног гувернера острва Крита и зајавио му је да је примио налог од своје владе, да призна провизорну владу.

Мишовита патрола.

Из Атине јављају да је шеф жандармерије Зимвракакис, организовао једну мешовиту француско-грчку патролу која ће крстари по улицама у Атини сваког после подне.

Последње вест

Офанзива на Сому

Париз, 9. октобра.

«Хавасова Агенција» саопштава:

«Јучерашњи дан обележен је са два сјајна успеха на Сому. На северу, последњи делови села Сајзела заузети су за неколико минута. На југу близу Мезонета и Биаша, на сектору према Перони Французи су продрли иза немачке прве линије, која је пречила приступ левој обали Соме.

Французи сада доминирају потпуно реком пред аредифица Сем Кателода и околну село Барле с југа и севара. Заузеће Саји—Сајзела врло је важно. Немци су лишени јаке потпорне тачке. Француске трупе нападају шуму Сем-Пјер Васт, која је околена са запада и југа. Увиђајући опасност, која прети овој шуми Немци су довели тешку артиљерију, која се налазила у утврбењу Во, између Моасена и Манакуре.

На румунском фронту

Лондон, 9. окт.

«Рајтерова Агенција» добила је следећи телеграм од свог до-

писника у Букурешту:

«Непријатељ је наставио нападе на целом фронту Карпата, али је свуд одбијен са великим губитцима. До јуче су аустро-немачке трупе имале као циљ све превоје Ерсеља и Карпата, чије би им заузеће омогућило да нађу слабу тачку за напад.

У области Предеала непријатељски напади су особито јаки, пошто се непријатељ нада да продре у суседан предео богат петролеумом.

Аустро-Немци преносе сада, како изгледа, главне напоре у предео сев. од Молдавије, као и у долину Труше, али без изгледа на успех, пошто оба ова предела румунске трупе одлично бране.

Немци су развили жестоко артиљ. бомбардовање у пределу Оршаве, на крајњем југу тога фронта.

Румунски народ има велико поуздање у главну команду, које је веома појачано доласком француске мисије на челу са генералом Бертелом.

Важна конференција

Париз, 9. октобра.

Јуче је у Булоњу на мору одржана важна конференција, на којој су коначно регулисана питања о будућој акцији Савезника на Истоку. У конференцији су учествовали више француских и енглеских министара. Међу овима су били г. Бријан председник француске владе, г. Рибо министар финансија, генерал Рек министар војне, г. Буржоа министар без портфеја, г. Лаказ адмиралесим француске флоте, г. Тома министар муниције, генералесим Жофр, генерали Маргерит и Пол, г. Асквит и сер Едвард Греј, генерал Робертсон шеф енглеског генералштаба и генерал Дуглас Хејг врховни командант британске војске. Овој конференцији придаје се врло велика важност. (Радио).

Француска мисија на румунском фронту

Букурешт, 9. октобра.

Од прекјуче француска војна мисија налази се на румунском фронту. Њени чланови су врло повољни односно отпора румунских трупа. Напади на граничне превоје изгледа, осујећени су. Румунска војска извик

ла се на немачку ратну методу и показује велику силну у својим противнападима.

Румунски генералштаб је саввим спокојан и сматра да се равнотежа снага успоставља постепено у корист румунских трупа.

У једној дневној народној гласној код једног немачког заробљеника, генерал Фалкенхајм признаје храброст румунске пешадије и силну жестину ње-

них напада. Он признаје и високу вредност румунске артиљерије. (Радио).

Немачка против Норвешке

Лондон, 9. окт.

Јављају из Христијаније: Раздражене Немачке против Норвешке узима све веће размере услед наредбе норвешке владе, којом се забрањује улазак сумарена у норвешке воде и пристаништа. Берлинска влада издала је налог своме представнику у Христијанији, да енергично протестује против тога. (Радио.)

Српски званичан извештај

Солун, 9. октобра

У току јучерашњег дана није било важнијих догађаја. Густа магла, киша и снег омили су артиљерску акцију. Заробљено је 15 бугарских војника.

Позив

Позивају се сви председници комета, деловаче и остали општин. службеници да се без разлике сви јаве Владиним Комесаријама омади.

Они, који не могу лично да се пријаве, нека се пријаве писмено са назначењем где је са службом и једи са фамилијом или без фамилије, и у којој је општини он службои био.

Из канцеларије Владиних Комесара, 6. октобра 1916 године Бр. 1641. Солун. 3-3

ПОШТА

Саопштења

Господин Милан Мишић начелник срески и Милутин Коларовић нач. срески, да се одмах јаво Владиним Комесаријама.

За Србију

— Стајана Коруповић капетан I. кл. јавља своје оцу Петру Коруповићу у селу Глоговцу (пошта Јагодана), да је са браћом жив и здрав. Моли за извештај шта је са својима код куће. Јавити се на адресу поште бр. 60.

— Владимир Живановић ср. начелник, извештава своју жену Меланију у Књажевцу, да је жив и здрав у Солуну. Моли за извештај о њој и детету преко Срп. Црв. Крета у Женеве, јер до данас нема никаквог извештаја о њима.

— Војислав Баљозовић, полицај. извештава своју породицу у Лесковцу, да је жив и здрав у Солуну. Моли за извештај о њима преко Срп. Црв. Крета у Женеве, јер до данас нема никаквог извештаја о њима.

штај о њима преко Конфинна — Берн. Добро је једну карту преко овог и Ник. Стаменковића.

— Јова Алексић јавља Лепосави Радишићу, Краљ Милутинова 75, Београд, да је Мило сав био на Крфу и вре кратког времена отишао у Марсељ на неку дужност. Милутинов је био у Солуну и пре 20 дана свакучас као бољестан од маларије у Бон (Алжир — Француска) одакле ми се картом јавио. Милутиновично помагао и послао му још 50 фр.

— Љубонир Ј. Недељ из Вел. Дренове, моли брата Благоја Т. Недеља у Београду, Пазоришна 28, да извести Љубицу у Дренови и фамилије осталих да смо здрави: ја, Бора, Милево, Милорад, Милета, Огњан, Љуба Вулин, Милан Анђин, Љубичини сестрице: Драгутин Лелин и Јелин син, Илија Триповић са сином, Љубомир Стојановић и браћаци, Момир Ратајац са синовима, Тива Филипов и син, Милан Саплак, Живан Качаревић, Сава Дамитровић, Бора Јећин, Драгутин Вучић, Љубче Ђорић, Милан Вучковић, Вошко Тосић. За мога Саву јави ми да ли је тамо. Пошаљи овај извештај Љубици и тражи од ње извештај на ми пошљи преко Срп. Црв. Крета у Женеве на број поште XX.

— Милевоје Ј. Раковић чиновник Срп. Брод. Друштва и рез. арт. перучник, извештава сугругу Милану у Крагујевцу, да је прочитало оглас у «Празда», који га је необично обрадовао. Честита двојке Љубици и Славику. Здрав је. Новач пошлас. Поздравља све.

За тим окрену главу у страну и опет заћута

— Чујеш ли! Пијавице! Пробуди се! Ђаволе! Мародери! Отвори очи, кад ти кажем!

Он мршаше уснама:

— А? упита он. У овом звуку осетило се много што шта: и чуђење, и незадовољство, и мирис денатурата, који организам још није освојио.

— Ја ћу тебе, најзад да бијем! Срамота је да признам, али на мом лицу није више било ни једног знака по коме би се видело да сам одрастао у интелигентној породици и да сам сада члан једног куманог друштва. Срећом икеле су ми се само ноге и по њима нико не би могао знати тачно да ли држим од гнева или од славе изненадне радости.

— Ко је то? упита, најзад, кочијаш, подижући се и трљајући очи. — Шта хоћеш?

— Пењи се на седиште... И роде један!

— На седиште? — зевну он

— Шта на седиште?

— Не причај! Пењи се!

— Не причај? Ехе! Кхм...

И а. Шта не причај? Хоћу — и причам.

— Хоћеш валда у кварт? Ајде!

Живо!

— У кварт? А што. Можемо и у кварт.

Сасвим се био релаксио. Завио се у кафтан добро и испружио ноге.

— Можемо и у кварт, — понови он. — Зашто да не? Само мени је време да идем кући.

Ту се чаша мога стрипљена препунила. Не желећи да закљони само главу а леђа и ноге да ми буду изложени разјареној стичији, стадох поред фијакера и док ме киша прала а ветар шибљао ја сам грозно претио мршаш:

— Ти си Немца, — виком сам ја. — Вилемов пријатељ! Не, гори си од Немца! Због вас је овако у Русији! Ви нас водате у

пропаст! Ви знате само цен и ништа више. Робови! Вас се ништа не тиче шта други преживљује. Мародери и плачкаши! За вас само ваше ја, једно ја и ништа више не вреди! Где су грађанске дужности, невалијали једни! Ви мислите о Русији! Ви се бринете за њено добро! Хоћете напретка! Где ти седиш? На дивану? А где ти је место? На седишту! Знаш ли? Ти не знаш где живиш! У ово време сваки треба да је на своје месту! Не осећаш? Кроз дебелу кожу твога кафтана ништа не пробија? Никакве речи! Никакав позив? На своје место!

— Хе! заседео се он на једанпут. — По оваквој киши на своје место!...

Он весело погледа на седиште а за тим се обрати мени:

— Чекај, ти велиш да ми не вршимо своју дужност. Добро. А ко врши? За што нема шефера? Овса? Ти све на нас... А они горе? Је су ли бољи? А? Како ти мислиш, ко коме треба да служи

за пример? Образован или необразован? Сад размисли, ко има право... А што стојиш тамо и кесеш? Уђи овамо код мене, да разговарамо.

Никад! Ни за што на свету! вкључу сам ја поносито, тресући капут који се био већ нависо воде. — Седи сам! Испружи се тамо као господин! А ја ћу постојати! Ми ћемо дворати и капескидати! Сада ете ви господи! Ви... Је си чуо! Вуци се на своје место или ћу те да, и поћох напред.

Кочијаш вестури напред чезукак закљон и ја се зауставих.

— То већ није лепо, — рекао је он, машући главом. — Ја сам таман хтео да пређем на седиште и да те возим, а ти се понашај тако... То није право, брајоко.

до душе мало усиљено рекох:

— Ти си честит човек, одавно ја те видим јасно.

Он се накашља и гестајући попе се на своје место. Дуго је нешто тражио и поправљао дек најзад није пошао.

Целим путем је непрестано причао нешто ва рачун «господе», али ме то није више дирало. Али сазнање да сам био сав прокисао и да су моје нове ципеле постале само бедна слика оних њених друга у влагу, то ме је узнемиравало, притискивало мозак, уништавало.

Дошао сам до куће дао сам кочијашу три рубље и почео сам излазити, он ми је помагао.

— А шта је оно? Јели твоје? упита он показујући руком доле. Ја погледах, зазрцах и махнувши руком потрцах уз парадне степенице.

Јоца Филиповић извештава своју жену Софију да је у Солуну жив и здрав и моли да га извести о себи и деци као и о томе кад је из Скопља стигла у Бању Ковчачу.

— Сава Јовић, обвезник последње одбране, моли Миту Илићановића, адвоката из Ниша, да извести његову фамилију да је жив и здрав са братанцима Љубом, Тозом, брат Миланом писаром, зетовима Душаном писаром и Божом. Јави у Перипу да су Милан и Ваца живи и здрави. Бора је умро 21. фебруара на Крфу.

Велимир Н. Кузмановић, поручник, пошта број 999, извештава свога оца Науна Кузмановића у Крагујевцу, Гружанска улица број 29, да је он са Миком и Иком жив и здрав. Да ли је он и колико до сада добио новаца и је ли новац послао Драги. Да ли се Драга налази још у Призрену или у Крагујевцу код вас. Моли за извештај истим путем.

Велимир Н. Кузмановић, по-

ручник, пошта број 990, извештава жену Драгу Кузмановић у Призрену, Карађорђева број 66, да је са браћом жив и здрав. Божо је у Паризу. Моли за извештај истим путем, како је она са Ратољубом и је ли и колико до сада примила новаца.

— Милутин Стевановић, железничар моли Михаила Тановића кафецију из Раиња, окр. београдски, да извести његову жену Стојанку да је жив и здрав и моли да му се јави. 2-2

— Анки Лазич, Јевремова ул. 65, Београд, ја сам здрав, овамо су: Данило, Новица, Јајим и Милadin. Јави се чешће. Риста. 2-2

Г. Никола Радивојевић, писар оп подграђачког нашао је на улици и предао Владином Комесарику један новчаник, у коме је поред новца и франц. војничка објава, која гласи на Тобо-а Луја, обвезн. 84. пеш. пука под бр. 45.

Нађене ствари послате су олд. франц. војн. полци. ради предаје сопственику.

УКРАЂЕН ПАСОШ.

У недељу 2. ов. мес. идућег трамвајем Егнатијевог улицом украђен ми је портмане у коме је поред новца био и мој пасош који гласи на име БУРЕ ПОПОВИЋА берберина родом из Добросног Села, на коме је и моја фотографија.

Молим сваког оног коме би случајно мој пасош дошао до руку, да га задржи и мени донесе, где ће добити пристојну награду.

Ђура Поповић, берберин до поште Врх. Команде

РЕКС

Фабрика цигарета — Јану-каки Протопапа

Рекс се зове нова марка цигарета горње фабрике. Зове се тако, јер је то краљица свих других марка својим одличним квалитетом и особитим укусом и финим мирисом.

Препоручујемо цигарете Рекс, Рес, Фос, Авги и Кири, које се могу добити у свима продавањима дувана. 19-36

Један од најудобнијих и најзанимљивијих варњете-а у Солуну јесте

„ГЕТЕ“

који се налази на кеју, у близини „Беле Куле“

Програм је врло одабран са много занимљивих та-чака. Сала је пространа и одлично осветљена.

Пића су од најбољих француских и енглеских ма-рака. Оркестар одличан.

После варњетеа кабаре

зато сви у „ГЕТЕ“

СИНОВИ Г. А. БРЕРА И К^О ЛТД.

СОЛУН

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ:

Позамантерије, чарапа, бижутерије, марица, чипава, пантлеа платна, мушета. Париских артикала, женске конфекције, гвожђарије и т. д.

— ЦЕНА УТВРЂЕНА —

Продаја на велико и на ситно по истој цени.

Д-р ДЕЗИ НИСИМ
зубни лекар

Дипломирана у школи Зубног Лекарства у Паризу.

ПРИМА од 9 ПРЕ

до 6 ПО ПОДНЕ

Улица Пердиква бр. 25.
угао улице Венизелос број 84.
18-

АТИНСКА БАНКА

има част извести публицу, оф-цире и војнике, као и српске набеглице да је отворила једну филијалу

у дну улице која чини угао са „Грчком Народном Банком“, а према улици Венизелос.

По споразуму са Министарством Финансија Краљ. Србије, ова филијала узела је на себе пошиљке новаца њиховим породипама у Француској, Алжери, Тунису, Русији, Корзици у свима француским колонијама, у Швајцарској, свима Савезничким и неутралним земљама, као и у главним варошима Србије.

Филијала је узела на себе и следеће банкарске операције:

Куповину и продају стране монете, емисију кредитних пис-ма; налоге за исплате у свима варошима Грчке, Европе и прекоморских земаља; берзанске налоге и исплате купона итд.

Сем тога, по налогу „Српског Црвеног Крста“ примила је на себе депоновање новчаних прилога који су му намењени.

Д-р АЛЕКСАНДРИДЕС

специјалиста за унутарње бо лести. — Управник болнице за заразне болести
Прима сваког дана од 11—12 пре и од 5—6 по подне у француској апотеци ул. Франк бр. 35 — у згради француске болнице — а од 2—4 по подне у своје стану улица престола, наследника Ђорђа бр. 85 — упоредно ул. са булеваром краља Константина.

Д-р АЛБЕРТ ГАТЕЊО
ЗУБНИ ХИРУРГ

Дипломираног од Медицинског Факултета и Школе за зубно лекарство у Паризу.

Савршено лечи уста и врши све модерне зубне радове за 3—4 дана.

18-то годишње искуство
84 ул. Венизелос, 147 ул. Егнатија. 14-

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА
„НЕСТОС“
НАЈВЕЋА НА ОРИЕНТУ — 500 РАДНИКА
Специјалитети:

Нестос	Киви	Див.	1.—
„	Гмубек	„	0-80
„	Јани	„	0-65
„	Афрос	„	0-50

Посетите и купујте у Солуну све намирнице у најстаријој и најприваљивијој радњи

Колонијално-деликатесне робе

В. МУСИО

ОСНОВАНА 1860. ГОД.

Улица Булгаровтон бр. 6 у близини Централне Поште.

ОГРОМНО СТОВАРИШТЕ:

Свих врсти конзерви, Сардина, риба итд. Кондезованог млека.

Велеки набор свих врста француских вина, ликера, ко-њака, шампања итд.

Из првих фабрика: бонбона, послатица, чоколада, бис-квита, разна теста итд.

Најфинији сејтин, путер. Свеће „Аполо“ и „Фуршје“. Сапуни и парфимерије првог квалитета.

Разне минералне воде. Боја за обућу итд.

ЦЕНЕ УМЕРЕНЕ И УТВРЂЕНЕ

Сва је роба јевтинија но ма у којој другој радњи.

Продаје на велико и на ситно. 39-60

ПРЕПОРУЧУЈУ ВАМ СЕ

најбоље цигарете

„ВЕНИЗЕЛОС“

од 0-50, 0-75 лепта и 1 драхме

Продају се свугде

Главна продаја у филијалу „Атлас“ киоск „Бела Кула“
ФАБРИКА УЛИЦА ФРАНК БР. 28—30

69-

ВЕЛИКОЈ МЕЊАЧКО-БАНКАРСКОЈ РАДЊИ
БАРУХА САЛТИЕЛА И С. СКАПЕ
Преко пута Тиринга — СОЛУН — ул. Венизелос 8.
Поверавајте ваше мењачке и банкарске послове, јер се одликује својом солидном и квалитетном радњом.
Врши све банкарске послове увек тачно и по дневном курсу. 33-30

Српско Трговачко Друштво А. Д.

— СОЛУН —

Мисир Чарши бр. 3. (Спрету Централне Поште у згради Хотел „Слободе“ („Liberté“))

Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Врши обичне и телеграфске новчачке исплате за Србију, Швајцарску и све Савезничке државе.

Прима новац на штедњу и чување.

Обавештења бесплатно. 1-30 УПРАВА.

ГОСПОДО! Препоручујемо Вам да и даље пушите само цигарете из прве и највеће фабрике цигарета

САЛОНИКА

КАИРО — АЛЕКСАНДРИЈА — СОЛУН

Најбоље и најкукусије цигарете и дуван свих врста.

Награђена првом највећом наградом на изложби у Филадельфији.

НА ПРОДАЈУ У СВИМА ДУВАНЦИНИЦАМА

Нарочито „Миродато“ и ДУВАН ЗА ЛУЛЕ. 81-90

Са болом у души извештавам своје познанике и пријатеље да је мој мили јединак

† Аритон М. Јовић

ђак — наредник

храбро погинуо пред Битољем, 21. пр. мес. нејочекавши да уђе у своју ослобођену и увећану отаџбину, а мене остави да за њим до века тугујем.

Солун, октобра, 1916.

Михаило Ђорђевић

епоном из Градње, ср. личе.